

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

24 De vsufructu, qualis nam seruitus sit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

Quintò queritur, Quantum temporis spatium possit præscriptio rerum aduersus fisco? Respondeo cum Panormitano in *C. Cum nobis, de Præscript. numer. 12.* & Bartolo in *l. In omnibus, ff. De diuersis, & temporalibus præscriptionibus.* In primis, bona fisco seculari antea acquisita & accepta non præscribi nisi ipatio quadraginta annorum. *l. Omnes, & l. Competit. C. de Præscript. triginta annorum.* Id verò, quod dicitur in *Institut. de Vfuscap. §. Res fisci.* sic vscapi non potest: intelligitur, ut *Glossa notauit*, non posse vscapi rem fisci spatio temporis, quo res priuatoium hominum præscribuntur: hoc est, non posse vscapi cursu temporis consueto, videlicet triennio, decennio, vicennio, aut tricennio: hoc enim tempore solita & ordinaria censentur.

Sextò queritur, Quantum tempus requiratur, vt præscribi queant bona, quæ fisco debentur, tanquam ei iure ipso delata & addicta: eo quod pro commissis habeantur, propter aliquod crimen p. tratum ab aliquo. In *l. 2. C. de vctigal. & commissis*, habetur. Bona fisco debita, eò quòd quis vctigal non soluit, & in commissum incidit præscribi quinquennio: & in *l. 2. C. de Apostatis*. Bona Hæretici, vel Apostatae præscribuntur: & idem iuris est de bonis ob crimen læsæ maiestatis fisco addictis, & iure ipso publicatis, dicit *Glossa in l. Manichæos, C. de Hæret.* & idem docent Couarruias in *Reg. possessor. part. 2. §. 2. num. 7.* & Antonius Gomes *Tomo 3. Variarum resolut. cap. 1. numer. 9.* De omnibus bonis quæ ipso iure confiscata censentur ob quodlibet aliud crimen admissum ab aliquo. Ceterum, meo iudicio, non ius civile, sed canonicum seruandum est, quod attinet ad bona Hæreticorum, qui post obitum condemnantur. Nam iuxta id, quod habetur in *cap. 2. de Præscript. in Sexto*, eorum bona præscribi nequeunt, nisi ea Catholici hæredes illorum bonâ fide ipatio quadraginta annorum possederint. Nam bona Hæreticorum, vel Apostatarum, quia crimen hæresis pertinet tantum ad forum Ecclesiasticum, iuxta canonicas sanctiones, fisco Ecclesiæ, non Regis, & Principis secularis debentur, nisi priuilegio Romani Pontificis Regibus, & Principibus assignentur: & ideo præscribi non possunt talia bona, nisi lapsu temporis iure Canonico definiti, vt annotat Couarruias in *Epitome ad quartam librum Decretalium part. 2. cap. 6. §. 8. numer. 16.* & Simancas in *Catholica Institutioni. Tit. 9. numer. 13.* Quare merito Panormitanus loco supra citato improbat Bartoli sententiam in *l. 2. C. de Apostatis*, dicens, Inquisitores hæresis præiudicis quinquennio post mortem Hæretici inquirere non possent de crimine illius ad effectum confiscationis bonorum; quid leges statuerint, non autem quid iura canonica sancierint, Bartolus considerauit. At quia crimen hæresis ad Iudices Ecclesiasticos pertinet, debuit de penis Hæreticorum loqui iuxta canonicas sanctiones.

Bona itidem fisco seculari debita, eò quòd morte alienius sine legitimo hærede vacauerint, præscribuntur quadringentis, si talium bonorum denuntiatio facta sit fisco, & ea fisco occupauerint. *l. 1. C. de Quadringenti. præscriptio.* & *l. Intra quatuor, ff. De diuersis, & temporalibus præscriptionibus.* Vltimo, contra fisco Ecclesiæ Romanæ non currit quælibet præscriptio, nisi ipatio centum annorum. *c. Cum nobis, de Præscript.* & quadraginta contra fisco cum quilibet alienus Ecclesiæ. *c. Ad aures, e. De quarta. c. Illud autem, de Præscript.*

Septimò queritur, Quanto temporis cursu præscribi queant, quæ sunt reueruata Imperatori, Regi, aut Principi non agnoscanti in temporalibus superiorum? De hac questione Panormitanus in *cap. Cum nobis, de Præscript.* In qua re *Glossa in Institut. de Vfuscap. §. Res fisci*, videtur sentire, prædicta præscribi ipatio quadraginta annorum, ex *l. Omnes, & l. Competit. C. de Præscriptionibus. 30. vel 40. annorum.*

Leges in hac parte variant? Nam in *l. 1. cap. De Qua-*

drum præscript. valeat præscriptio quattuor annorum, & in *l. Inter quatuor, & in l. Omnibus, C. de Diuersis, & temporalibus præscript.* requiritur ipatio viginti annorum: & in *l. Quamuis, ff. De vusufructu*, præscribitur cursu decem, vel viginti annorum, & *l. 2. C. de Vctigalibus, & commissis, & l. 2. C. de Apostata.* sufficit præscriptio quinque annorum. Panormitanus verò loco citato respondet in hunc modum: In bonis reueruatis Principi in signum subiectionis, vt in tributo seu censu nullo tempore currit præscriptio, vt in *l. Competit. C. de præscri. 30. annorum.* Et multo minus in ipsa subiectione, vt actione præscribi non possit, nè subditus sit acphalus. Quædam sunt iura reueruata Principi in signum priuilegij singularis, vt legitime spuos, creare tabelliones, exigere vctigalia, pæagia, & similia: & in his currit præscriptio, sed requiritur scientia Principis, & tantum tempus, ac cuius initio non exisset memoria: vt est textus in *cap. super quibusdam, de Verbor. significat.* Innocentius in *cap. Cum P. tabello, de fide Instrumento.* Bartolus in *l. Si Publicanus, §. In vctigalibus, ff. De publicis, & l. 1. De Aqua pluua. arceud. & l. Cunctos populos, C. De summa Trinitate, & Vide Cathol.* Quædam sunt bonæ fidei, & iure pariter possibilia: Et ista si sunt Principi incorporata, requiritur præscriptio quadraginta annorum. In *dicta l. Competit.* & *Glossa in Institut. de Vscapion. §. Res fisci.* Si verò non sunt incorporata, sed dumtaxat delata, vel vacantia, sed ex causa publica, tunc in bonis delatis propter vctigal non solum, sufficit tempus quinque annorum, vt in *l. 2. C. de vctigal. & commissis, & l. 2. C. de Apostatis.* & *Glossa in l. Manichæos, C. de Hæret.* In aliis verò bonis si præcessit denuntiatio bonorum vacantium, sufficit tempus quattuor annorum, vt in *l. 1. C. De quadrienni præscript.* & *l. Intra quatuor, ff. De diuersis, & temporalibus præscriptionibus.* Si verò denuntiatio non interuenit, tunc aut qui illa bona possidet bonâ fide tantum, & requiritur tempus viginti annorum, & sic loquitur prædicta lex, In omnibus: aut habet etiam titulum, & tunc sufficit præscriptio decem annorum, & sic loquitur lex, Quamuis, de vscapioni. Hæc ex Panormitano.

De Vusufructu, qualiam seruitus sit.

CAP. XXIV.

QUONIAM vsus, & vusufructus sunt partes domini, *l. Vusufructus in multis, ff. De vusufructu*: ideo de vtroque dicendum nobis est. Digeorum lib. 7. primus Titulus est de Vusufructu, & Titulus VIII. est de vii & habitatione: & de vusufructu quinque res præcipue disputantur. primo. In quibus rebus consistat. Secundo. Quod vusufructus contineat. Tertio. Quot modis acquiratur. Quarto. Quot modis amittatur, vel finiatur. Quinto. Quando in vusufructu sit ius accrescendi.

Primo queritur, Quid sit vusufructus, & quo modo ab vsu distinguatur? Vusufructus, vt habetur in *l. 1. ff. de Vusufructu, & Institut. eod. Titul. in principio*, est ius vtendi, & vtendi aliena re, salua illius substantia. Dicitur (ius), quia vusufructus est nomen iuris, non facti. Vtrum verò vusufructus reuera sit ius, num potius seruitus, quæ ex re nostra fructuario debetur, interius explicabitur in hoc capite, quæ. (Vtendi, & fruendi) in quo differt vusufructus à nudo vsu: quoniam qui habet vusufructum, ex ipso ius habet vtendi pro arbitratu suo, omnibus fructibus rei aliene, in seruis operas, & ob operas, mercedes. *l. In homine, & l. Fructus hominis, ff. De vusufructu.* nomine verò fructuum in animalibus intelliguntur lactus, lac, lana, & alia similia. In arboribus intelliguntur fructus, qui ex illis capiuntur. Qui verò nudum vsu tantum habet, potest vt re alienâ ad necessitatem & commodum quotidianum. *Institut. de Vsu, & habitatione, §. 1.* ita vt eâ re vti possit prout opus habet ipse, & sua familia. *l. Plenum, ff. De vsu, & habitatione.* Ac promde si quis nudum vsu habet in iundo, vel horto, capere potest olera, poma, flores, vel herbas, & alia huiusmodi, in vsu

fructum, & lux familiarum non tamen potest ea vendere, aut donare: nequit etiam ius quod ipse habet, vendere, vel permutare, locare, aut gratuito concedere. *In eo que ad fundum. ff. De usu & habitatu. ut potest usufructuarius. Instit. De usu, & habitatu. §. 1. Hinc est, ut in l. Per seruum. ff. De usu, & habitatu. §. 1. V usufructus, dicitur: [Fructus vltus meli: usufructus deest: & fructus quidem sine usu esse non potest: vltus sine fructu potest.] Ita lex.*

Dicitur: (Re aliena) quia dominus rei est, & frui potest re sua salua eius substantia: sed non dicitur usufructum habere. *In l. vni frui. ff. Si usufructus petatur. sic est: [Vt, frui ius sibi esse solus potest intendere, qui habet usufructum: dominus autem fundi non potest, quia qui habet auctoritatem vendendi, fruendi, ius separatim non habet: neque enim potest ei suus fundus seruire.] Sic ibi. Vnde iuris civilis interpretes dicunt, duplicem esse usufructum, formalem, & causalem: formalem vocant eum, qui re ipsa est seruatus, & separatus a dominio, veluti cum penes vnum est usufructus, apud alterum solo remanente dominio. Causalem appellant eum, qui est cum dominio coniunctus. Et in presenti quidem usufructus formalis solum defuit, (salua illius substantia) quia usufructuarius a domino in hoc distinguitur, quod dominus potest vti re sua, ut vult, ita ut possit vti ipso consumere: usufructuarius vero quia rei dominum non habet, nequit rei substantiam vti ipso perimere.*

Secundo queritur, An usufructus sit pars domini? Ratio dubitandi est, quia Paulus in l. V usufructus. i. ff. De usufructu, dicit esse partem domini. Et tamen idem Paulus in l. Recte dicimus. ff. De verbor. significat. negat esse partem domini. De hac questione Glossa in l. Recte dicimus. & in l. V usufructus modo citatis: & alij in eisdem locis. Respondeo: si dominum accipiatur, ut est plenum, & ut continet proprietatem, vsum & fructum, tunc usufructus est pars domini: & hoc est, quod dicit Paulus in l. V usufructus. ff. de usufructu. At si accipiatur, ut est separatim ab usufructu, ita ut dominum sit proprietatis rei, quae manet penes dominum rei, & usufructus sit ius vendi, & fruendi re aliena salua eius substantia, tunc usufructus non est pars domini, quia est ius quoddam separatim, & seruatum a dominio, & dominum quoque est tunc segregatum ab usufructu, ergo non est pars domini: & hoc est quod docet Paulus in l. Recte dicimus, cum ait: [Recte dicimus eum fundum totum nostrum esse, etiam cuius usufructus alienus est, qui usufructus non domini pars, sed seruatus sit, ut via, & iter. Nec falso dici, totum meum esse, cuius non potest vlla pars dici alterius esse. Hoc & Iulianus, & verius est.]

Tertio queritur, An usufructus sit seruitus? In l. 1. ff. De seruitutibus, Martianus: [Seruitutes, ait, aut personarum sunt, ut vltus & usufructus, aut rerum, ut seruitudes rusticorum praediorum, & vrbianorum.] Vbi Glossa dicit usufructum esse seruitem personalem partem, & realem: personalem quidem, quia cum persona usufructuarij finitur, & desinit: realem vero, quia ex re nostra alteri debetur. Reuera usufructus est seruitus personalis, quia debetur persone usufructuarij: est enim ius quod habet usufructuarius in fructibus nostrae rei, vltus fructus igitur est ius ex seruitate questum, ut colligitur ex l. vti frui. ff. Si usufructus petatur: ut est ius, est in persona usufructuarij: ut est seruitus, est in re, quae debet fructuario seruitem.

Quarto queritur, Quo differat usufructus a fructu? Respondeo, cum Iuliano in l. Vacca emptor. ff. De euictione. Quod dicitur, vitulum fructum esse vaccae, non ius, sed corpus demonstratum; sicut praediorum frumenta, & vinum fructum recte dicimus, cum constet hac non recte usufructum appellari. Sic ille. Ergo usufructus est ius in corpore, non corpus.

Quinto queritur, Quid interit inter usufructuarius, & bonae fidei possessorem? Respondeo cum Iuliano in l. Si fur. ff. De usufructu, & cum Paulo in l. Si usufructuarius. ff.

Quibus modis usufructus amittatur, & cum eodem Iuliano in l. Qui scit. ff. De usuris. hae interesse, quod fructus sunt fructuarij, statim ut a fructuario sunt percepti, vel ab alio nomine ipsius: at bonae fidei possessor eos facit suos, cum primum a se solo sunt separati, siue per eum, siue per quemlibet alium separati fuerint. Vnde Inst. de Res. diu. §. 1. verè, ait Iulianus Imperator. [Si usufructuarius maturus fructibus, & nondum perceptis decederit, fructus ad heredem eius non pertinent, sed domino proprietatis acquiruntur.] Percepisse autem fructuarius intelligitur, cum vel ipse, vel ipius nomine alius eos collegit, vel decerpserit, quamuis nondum sint in horreum reconditi. *In Si usufructuarius. ff. de V usufructu. Quod si qui fructus casu, vel alius sine adminiculo hominis in terram deciderint, fructuarij non sunt. In Si usufructuarius. modo citata. Quod verum cenet Baldus, nisi casu decedentes ammoueat, & recondat fructuarius in horreum. Differit quoque fructuarius a possessore bonae fidei, quod fructuarius omnes fructus acquirit siue naturales, siue industriali; siue consumptos, siue exstantes, quos ad heredem transmittit, si modo eos percepit. *In V usufructu legato. & l. Pendentes. ff. de usufructu. At possessor bonae fidei industriali fructus, non naturales, & solum consumptos, non exstantes facit suos. In fructu. ff. de Vsur.**

Sexto queritur, Quid differat usufructuarius ab emphyteotario? Respondeo, usufructuarius non habere vtile dominium rei, quod tamen in emphyteotarium transferatur: vtile vero dominium dat ei omnes viles actiones in rem aduersus quemuis possessorem. *In l. 1. ff. Si ager vestigialis, ita ut is qui habet hoc vtile dominium, possit vindicare & repetere a quolibet possessore, & se defendere, ne ab ea deiciatur: At in usufructuario non transfert dominus huiusmodi viles actiones.*

Septimo queritur, In quibus rebus possit usufructuarius constitui? Respondeo, in rebus omnibus, quae non statim vtu ipso consumuntur, & pereunt. *In Omnia. ff. de usufructu. vbi dicitur sic: [Constituuntur usufructus non tantum in fundo, & aedibus, verum & in seruic & iumentis, ceterisque rebus.]*

Dubia quaestio est, An usufructus constitui possit in rebus, quae desinunt esse, cum primum illis vtimur, ut in oleo, vino, pane, pecunia. Ratio dubitandi est, quia in huius rebus vtu a domino separari non potest. Certi iuris est, posse usufructum constitui in huius rebus, ut constat ex toto Titulo de usufructu earum rerum, quae vtu consumuntur, videlicet. l. 1. 2. 3. 4. 5. 6. & 7. Sed usufructus in talibus rebus constitutus, non est strictè & proprie, sed late, & improprie usufructus. Vnde Iulianus Imperator in *Instit. de V usufructu*, sic ait: [Constituuntur autem usufructus non tantum in fundo, & aedibus, verum etiam in seruic & iumentis, & ceteris rebus, exceptis his, quae vtu consumuntur. Nam hae res neque naturali ratione, neque civili recipiunt usufructum: quo in numero sunt vinum, oleum, frumentum, vestimenta, quibus proxima est pecunia numerata: namque ipso vtu illud permittunt, quodammodo exstinguitur: sed vtilitatis causa Senatus censuit posse, etiam earum rerum usufructum constitui, ut tamen eo nomine heredi vultus caueatur. Itaque si pecuniae usufructus legatus sit, ita datur legatario, ut eius fiat, & legatarius satisdat heredi de tanta pecunia restituenda, si morietur, aut capite minuetur. Ceterae quoque res ita traduntur legatario, ut eius fiant: sed assumatis his satis datur, ut si moriatur, aut capite minuetur, tanta pecunia restituatur, quanta hae fuerint assumatae. Ergo Senatus non fecit quidem earum rerum usufructum, neque enim poterat, sed per cautionem quasi usufructum constituit.] Haec Iulianus Imperator. Rectè dicit, res, quae in pondere, numero, & mensura consistunt, iure naturali usufructum non recipere, quia salua earum substantia, vsum praebere, aut fructu reddere non possunt, cum vtu consumuntur, & pereant: nec civili iure, quia earum rerum proprie astatu it in usufructuarij. In his igitur rebus, quae vtu exstinguntur,

tur, constituitur usufructus improprie, non improprie. Et ideo dicit Cicero in *Topica*: [Itaque quantum rerum usus separari ab earum corporibus non potest, earum usus constitui non potest.]

Differit ergo usufructus improprius à proprio: quod improprius dominium rei transit in usufructuarium eà lege, & conditione, ut finito tempore usufructus, restituat pretium: at in usufructu proprio dominium rei remanet penes dominum; & ideo usufructuarius restituere debet rem lapsò tempore usufructus. Hinc igitur est, ut *l. 1. ff. de Usufructu carum, qua res consumuntur*, constitutum sit, ut omnium rerum, quas qui in patrimonio habet, possit usufructum legare. Et in *l. 2. ff. eod. Tit.* dicitur: [Sed de pecunia rectè cauere oportet, à quibus eius pecunie usufructus legatus erit. Quo Senatus consulto non id effectum est, ut pecunie usufructus proprius elemeque enim naturalis ratio auctoritate Senatus mutari potuit, sed remedio introducto cepit quasi usufructus haberi.] Sic ibi.

Quare, si quis heredem instituat, & uxorem suam usufructuarium relinquat omnium bonorum suorum, uxor recipiet vinum, oleum, frumentum, & alias res quæ consumuntur, pretio æstimatas, præstita cautione heredi de restituendo earum rerum pretio, post mortem recipiet quoque pecuniam omnia mariti, & satisfabit heredi, id est, legatam promittet se reddituram ei post obitum tantundem, quantum accepit.

Quidnam Usufructus contineat, & quot modis constituatur.

CAP. XXVI.

VSUFRUCTUS generatim duobus modis constituitur, videlicet aut lege, aut voluntate domini, nimirum pacto, conventionione, testamento, legato, donatione, & ideo ille dicitur usufructus legalis, hic verò conventionalis.

Primo quaeritur, legalis usufructus cui conveniat? Convenit perfamilias in bonis adventitiis filii sui, quem habet in potestate: ut constat ex *l. Quicumque. C. l. Cum oportet. C. De bonis qua liberis*. De qua re alio in loco dicimus.

Secundo quaeritur, Quo modo constituatur usufructus conventionalis? Respondeo, constituitur pactioibus, stipulationibus, contractibus: ac proinde testamento, legato, venditione, permutatione, & donatione, ut patet ex *l. Omnium. C. l. Usufructus pluribus. ff. De usufructu*. Quare si testator legaverit alicui usufructum certæ rei, tunc dominium transit ad heredem, usufructus ad legatarium. Si verò testator legaverit alicui dominium rei, siue proprietatem, deducto usufructu, ad heredem pertinet usufructus, & dominium ad legatarium. *l. Si pure. ff. De usu. C. l. usufructu legato*. Quod si vni leget dominium, alteri usufructum, sunt duo legata, & ad vnum legatarium spectat dominium rei siue proprietas, ad alterum verò usufructus.

Tertio quaeritur, Quid usufructus vocabulo contineatur? Fructus, à ferendo dictus est, ut scribit Varro *lib. 4. de lingua Latina*, & ideo, inquit ille, omnes res quas terra fundus, & quæ in fundo feruntur, comprehendit. Quam descriptionem approbat Celsus in *l. Item si fundus. ff. De usufructu*, usufructum esse dicit, quodquid in fundo nascitur, & quodquid inde percipi potest. Adde, ut si lapidicina teste Paulo in *l. Arboribus. ff. eod. Titul.* crenodinae, aut, argenti fodinae, vel cannibet alicuius materis fuerint, in fructu habeantur. At in usufructu non continetur id, quod in fundo non renascitur, scribit Papinianus in *l. Divorcia. §. Si fundum. C. §. Si vir in fundo. ff. Solutio matrimonii*. Quare lapis qui non renascitur, non intelligitur in usufructu. Legato igitur usufructu, non veniunt lapides, & cetera, quæ non renascuntur. Arbores verò cadunt, ut silices, noli, & id genus alia, in usufructu ve-

niunt. In *l. ex Silva. ff. de usufructu*. [Ex silva, inquit, imponitur, cadu, prædamenta, & rami ex arbore usufructuarium sumpturum, ex non cadu, ut vineam sumpturum, dum ne fundum deteriorem faciat.] Et in lege sequenti Paulus ait: [Sed si grandes arbores essent, non potest cadere.] Vlpianus in *l. Arboribus. ff. eod. Titul.* habet sic, [Arboribus cunctis] (videlicet, ut interpretatur Gloffa, ventilitate, vel terramotu, ut vel ventorum decedat) usque ad vltimam suam, & vltimè usufructuarium ferre. Labco tamen materia cum pro ligno vltimum, si habent unde ligno vitatur. Quam sententiam puto veram: alioqui si totus ager hunc calum passus sit, omnes arbores auterret usufructuarius: materiam tamen ipsam succidere quantum ad vltimè refectionem, putat posse. Quemadmodum inquit, calcem coquere, vel arenam fodere, aliudve quid adificio necessarium sumere. Et *l. Arboribus. ff. eod. Titul.* Paulus habetur: [Arbores vi tempestatis, non culpa fructuarij euulsas ad eo substitui non placet, quidquid in fundo nascitur, vel quidquid inde percipitur, ad fructuarium pertinet. Ad pensiones quoque iam ante locatorum agrorum, si ipsa quoque specialiter comprehensæ sunt, sed ad exemplum venditionis, nisi fuerint specialiter exceptæ] potest usufructuarium conductorem compellere, et de arundinis, vel palis compendium, si eo fundo vtilis esse constituit, ad fructuarium pertinet. Celsus in *l. Item si fundus. ff. eod. Titul.* [Si apes, inquit, in eo fundo sint, earum usufructus ad fructuarium pertinet. Sed est lapidicina habeat, & lapides cadere velis, vel crenodinas habeat, vel arenas, omnibus his vltimum Sabinius, ait, quasi bonum patrem familias: quam sententiam puto veram. Sed est metalli post usufructum legatum sunt inuenta, cum totus agri relinquatur usufructus, non partium continentur legato.] Et deinde subiungit idem Iulius consultus: [Et pleuui, alluvionis quoque usufructum ad fructuarium pertinere. Sed si insula iuxta fundum in flumine nata sit, ad fructuarium non pertinere. Legatus quoque scribit, licet proprietati accedat, esse enim veluti propriam fundum. Quæ sententia non est siue ratione. Nam ubi statuat incrementum, & usufructus augetur: ubi autem apparet separatum, fructuatio non accedit.] Et paulò inferius ait: [Nam & Trebatius scribit, Syluam caduam & arundinetum posse fructuarium cadere, sicut pater familias cadebat: & vendere, licet pater familias non solebat vendere.]

Quarto quaeritur, An venationes, aucupia, & piscationes in fructu habeantur? Celsus in *l. prædicta. ff. si fundus* sic ait: [Aucupiorum quoque, & venationum redutum, Celsus ait, ad fructuarium pertinere, ergo & piscationem. Seminum quoque fructum puto ad fructuarium pertinere: ita tamen, ut & vendere ei, & seminare liceat. Debet tamen, conferendi agri causa seminarij paratum semper renouare, quasi instrumentum agri, ut finito usufructu domino restituatur. Instrumenti autem usufructum habere debet vendendi tamen facultatem non habet.] Iulianus in *l. Venationem. ff. De usu. C. l. si fundus* ait: [Venationem fructu fundi, Labco negavit esse, nisi fructus fundi ex venatione consistat.] Ergo aucupia, venationes, piscationes, sunt fructus fundi, quando fructus fundi ex his consistat. Secus non item.

Quinto quaeritur, Quid in animalibus habeatur in fructu? Celsus in *l. In pecudum. ff. de usufructu* ait: [In pecudum fructu etiam iocus est, sicut lac, & purus, & lana: itaque agni, & hædi, & vituli statim pleno iure sunt bonæ fidei possessoris, & fructuarij.] Et Vlpianus in *l. Veni. ff. de usufructu*, scribit sic: [Fructus tamen pecorum Sabinius, & Celsus opinati sunt ad fructuarium pertinere.]

Sexto quaeritur, In rebus quid fructus nomine contineatur? In *l. In hominis. ff. De operis seruo. ex Caso* dicitur: [In hominis usufructu opera sunt, & ob opera mercedis.] Et in *l. si fructus, eodem Titul.* fructus hominis in operis consistit: & retro, in fructu hominis opera sunt, & ut in ceteris rebus fructus, deductis necessitatibus imperialis intelligitur, ita & in operis se uorum.

Septimo quaeritur, An partus ancillæ in fructu sit? T